

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

XXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

VITA SANCTI FELICIS ARCHIEPISCOPI RAVENNATIS, VT HABETVR LIBRO QVARTO *historiarum Ravennatum Hieronymi Rubei viri doctissimi.*

25. Nouēb.

S. Felix à Rom. Pontifice, sacra infula insignitus.

VBROGATVS est in locum Damiani Felix, anno à partu Virginis septingentesimo, quàm, vti supra memora-

him sibi negocij cum illo esset, conuocatis ciuibus, efficaci oratione habita, hortatus est, vellent antiquæ nobilitatis spiritus retinere, neque libertatem, tantis laboribus partam, ad eò facillè ereptam, paterentur sibi diutius occupari: præsertim quòd Casar, quanquàm non esset opem Ravennatibus aperire laturus, (quod neque credi poterat) tamen nec etiam Pontifici Maximo esset assensurus, aut affuturus, ob hoc in illum inimici animi significationes iam exhibitas. Augebant animos Ravennatibus, vetus cum Longobardorum Rege, Archiepiscopi familiaritas atque usus, & arctissima cum Mediolanensi Anrithire & Aquileiensi consuetudo: qui Theodori Archiepiscopi facinus ægrè tulisse visi fuerant. Itaque Ravennates Felici assentiuntur, tributumque Pontifici & obedientiam negant. Verùm Constantinus Pontifex plurimum Ravennatum insolentiam ac superbiam miseratus, admiratusque, cum eos hortatus diu fuisset, nec quicquam proficeret, de omnibus certiorum Iustinianum fecit. Qui Theodoro Patricio, classem apud Siciliam agenti, imperat, vt aucta quamprimum classe, Ravennam contendat, detque operam, vt Felix Archiepiscopus Pontifici satisfaciatur. Archiepiscopus & factionis proceres, re cognita, ex omnibus confestim Flaminie ciuitatibus auxilia euocare, idemque ex omni Exarchatu, curareque Padi alueum, eo loco, vbi Ferrariam nunc videmus, incidendum, illud flumini alueum sternentes, quòd vulgò ad Turrim fossa appellatum, ad hanc diem influit. id autem ob id factu est, vt maiore aquæ copia in Padusam effusa, in quam Padusam tunc Paduseo riuo influebat, ager, qui circa Ravennam est, aqua magis compleretur: atque hac ratione, vti Agnellus, referente Blondo affirmat, Theodoro aditus ad urbem intercluderetur. Theodorus impiger, in Illyrio aucta classe, à Veneris, quotquot naues in promptu haberent, accersit, monetque vti ad Ravennam in tempore adfint. Postquam autem classis in conspectum se dedit Ravennates, & sceleris conscientia, & tanto apparatu exterriti, raptim & temerè omnia agere. Accedente propius classe, ad arma tumultuarie concurrunt, quòd milites, quos ex agris & finitimis ciuitatibus euocauerant, inermes, ac militiae rudes essent. Theodoriani milites tranquillam tempestatem nacti, toto littore descensiones faciunt. Ibi cum Ravennatibus & nonnullis mercenarijs veteranis manus confertæ, sed minimo negotio in urbem, fusi fugatique, repelluntur. Quapropter rei bene gerendæ occasionem arripens, cum fugientibus Theodorus Ravennam ingressus, ea potitur: & questione habita, eorum qui Felici Archiepiscopo fauissent, nonnullos interfecit: alios Romam relegat: plerosque vnà cum Felice in vincula coniectos, direptis omnibus Byzantium deducit. Iustinianus Felicem candentis aris intuitu obcecat, atque vnà cum cæteris Ravennatibus, per Ponti oppida relegatos diuisit. Hanc cladè Ravennatem, vt scriptores tradunt, si quis nõ huius solùm Longobardi belli tempora percenscat, sed Gothorum quoque numero calamitates, re vix vllam reperiat, huic, ab infelicitis antistitis temeritate ortæ, conferendam. Quo fit, vt omninò sit falsum, quod Spretus scribit, nulla vnquam vi Ravennam fuisse captam, cum id factius, magno malo, experta sit. Tantis ab hac Ravennati calamitate, reliquis ciuitatibus timor incussus, vt Casarianasne partes, an Longobardorum sequerentur, incertæ, ingenti mœrore, & extremis casibus penè oppressæ viderentur: in tanta præsertim Italiae perturbatione: siquidem Aispradus, superato auxilio Bauarorum, Arriperto,

SURIUS

q. ber
Momen
RVIII
5

Ravennates obedientiam & tributum summo Pontifici negat.

Ravennam capitur, ac iterum Pontifici subijcitur. Felix Episcopus in exilium relegatur excecatus.

perro, auitum Longobardorum regnum fuerat adeptus: breuique moriens Luitprandum filium successorem reliquit.

Constantinus Pontifex, cum adeo insigni calamitate Felicem Archiepiscopum, Rauennatesque affectos audiisset, ægre admodum tulit, minimeque rem probauit, quod hominem in sanitatem restitui, non tot calamitatibus affici voluerit. Postea Felix Archiepiscopus relicta hæresi (vt Platina testis est) patriæ ac sedi restituitur, ijs Rauennatis ecclesiæ thesauris receptis, quos Iustinianus Cæsar habuerat. Antequam in exilium pulsus esset, elegantissimo stylo plurima composuerat: atque inter cætera in Danielis desolatione, quæ apud Matthæum Euangelistam habetur, luculentum commentarium: quem sacerdotes sui vix incolumem seruauerunt: quod ipse libros omnes ab se scriptos, cum ob cæcitate expolire, & absoluere non posset, antequam diem obiret, igni tradendos iusserit. Collegit etiã ad vnum, sancti Petri Chrysologi conciones: quod opus, magnam partem adhuc extat, cum commentariis & cætera perierint. Admirabili eloquentia concionari ad populum consueuerat, tantaque religione ac sanctitate post exiliũ floruit, vt multa supra naturam prodigia ex ipso manarint. Exeunte enim illo Byzantij portam: quam ad urbem, gratias Cæsari de restituta patria acturus, se contulerat: cum se quidam claudum simularet, peteretque ab eo, opus sibi aliquid fieri, Cur te, inquit Felix, quod non es facis? Cur illudis? Surge, & seruos Dei irridere nẽ velis. Alij a nauibus haud procul præsto labantur, vt ab eo, quem in egentes munificum, liberalemque sciebant, pecuniarum aliquid elicerent. Quapropter consilio inuito, ex socijs vnum in via iacentem constitunt, cum affirmantes aduenam, iam mortuum, seque ab eo expectare auxilium, in quo sepultura tradi posset. Quam obrẽm vir sanctus palliũ proiecit, quo vestiebatur: mox abeunte illo, socium iacentem vocantes, vt surgeret, exanimem ac verẽ mortuum inueniunt. Hæc Cæsar cum rescuisset, Felicem iubet ad se in naui accersiri: summaque veneratione excepto eo, impetrauit ab homine plurimum renuente, vt manu in formam Crucis deducta, sibi benè precaretur.

Igitur Felix Archiepiscopus Rauennam regressus, post multas virorum sanctorum reliquias, in Vrsiana æde pluribus locis honestissime positas, pateras ex argenteo dono dedit: & superciliarcum, cui & carmina inscripserat, & martyrum complures reliquias incluserat, extruxit. Arcas pro aris, ex cupresso conficiendas curauit, ipsamque, vt appellant, saluatorium, vnde Archiepiscopi ad sacra solennia inchoanda, coram populo procedunt, erexit: regiasque ianuas, admirabili opificio carmine exornauit. Tandem verò septimo Calendas Decembris, ex hoc lachrymabili hospicio, cælestem in patriam profectus est, in numerumque Sanctorum adscitus, & in D. Apollinaris Classensis, sepulcro ex marmore, ab ara diuæ Felicis haud procul compositus. Præfuit Rauennati Ecclesiæ, annis circiter xix.

Petrix Felicem penitentem sue sedi restituit.

Opera eius vt perierint pro maiore parte.

Sanctitas eius.

Novit secreta hominum corda.

Ecclesiam suam Sanctorum reliquijs ac varijs vestibus exornat.

Feliciter obit & sanctorum catalogo adscribitur.

BREVIS MEMORIA MARTYRII SS. FACVNDI ET PRIMITIVI, VT HABETUR IN LVCII

Marinei Siculi, Regij historiographi, de rebus Hispaniæ, libro quinto.

IN Hispania præses Decianus, super ripam fluminis quod Seya dicebatur, secus stratam, vbi erat idolum ad immolandum ei, multitudinem gentium congregauit. Erant autem non longè ab eodem loco duo fratres, Facundus & Primitius Christianissimi, qui noluerunt idolo immolare: & propterea accusati apud iudicem, ducti sunt ad eum. Quos cum multis minis exhortatus fuisset, vt idolis immolarent, responderunt: Nos quotidie immolamus Domino Iesu Christo: & nobis optabile est pro eo pati. & sic vsque ad mortem perseuerarunt.

27. Nouẽb.

SS. Facundus & Primitius Christianissimi vsque ad mortem committuntur.